

DEMO – Developing Modernized Curricula on Immigrants' Lives in Israel
585583-EPP-1-2017-1-IL-EPPKA2-CBHE-JP

זהות, חברה ותרבות

המכללה האקדמית סכנין

מרצת הקורס: דר' אמל טאהא-פאהום

תיאור הקורס

הקורס נועד להציג בפני הסטודנטים מספר אספקטים חברתיים, היסטוריים וכלכליים חשובים בהווה של החברה הערבית במדינת ישראל. הקורס ידון בהתפתחות מגמות אלה מאז תחילת המאה העשרים, ואת השפעתם על עיצוב הזהות החברתית והאזרחית של החברה הערבית בישראל, תוך התייחסות לנושאים כמו מעמד וזכויות, נושא המגדר בחברה, תנועות חברתיות, הגירה ועקירה, יצירות אמנות למיניהן, נושאים חשובים במדיניות חינוכית והתפתחות מערכת החינוך בארץ ובחברה הערבית וכד'. הקורס ינסה לתאר בפני הסטודנטים מציאות החברה הערבית בישראל, כקהילה תוך הצגת הממדים שקהילה זו מגדירה את עצמה לפיהם, ומה האתגרים השונים שעומדים בפני חברה במאה ה-21.

למידע נוסף amal.taha.fahoum@gmail.com

מטרות הקורס

1. הקניית ידע רחב היקף על נושא הזהות בחברה הערבית בתוך ישראל.
2. דיון בנושאים חשובים "ובוערים" בחברה כמו מגדר, השתייכות עדתית וכד'.
3. העשרת חווית הלמידה של הסטודנטים באמצעות דיונים ואירוח דמויות משמעותיות מהחברה הערבית.
4. הנחלת ערכים חשובים של רב תרבותיות בחברה, והכרת העדות השונות ומאפייניהן
5. עידוד ההשתתפות האזרחית של הסטודנטים (התנדבות חברתית, מעורבות אישית וכד').
6. הבנת משמעות הזהות, והקניית דרכים חדשות להתמודדות עם "בעיית הזהות" בקרב חלקים שונים מהאוכלוסייה.
7. פתיחת צוהר להכרת החברה הישראלית, והבנת מיקום הערבים כמיעוט אתני בתוך מדינה יהודית.

דרכי ההוראה והלימוד

- הרצאות, סדנאות ודיונים
- לימוד בקבוצות - היוועצות
- למידה רפלקטיבית ותרגול

חובות הקורס וחלוקת הציון הסופי

- הגשת 3 עבודות במהלך השנה – 30%
- מבחן שנתי סופי- 70%

DEMO – Developing Modernized Curricula on Immigrants' Lives in Israel
585583-EPP-1-2017-1-IL-EPPKA2-CBHE-JP

מבנה הקורס:

רשימת קריאה	נושא	הרצאות מס'
	מבוא כללי לקורס, הקדמה	1
1 (עמ' 3-6)	נתונים דמוגרפיים של החברה	2
2 (עמ' 13-15)	הערבית בישראל	
3	סוגיית הקרקעות	3
3 + 4	בעיות פנימיות בחברה הערבית בישראל	4
5+6+7+8	נשים ומגדר בחברה הערבית בישראל	5 -6
9 + 2	מבט היסטורי מהמאה 19 והלאה	7
10 + 1	הקמת המדינה, הממשל הצבאי	8+9
11	תמורות מביטול הממשל עד שנות ה-90	10
11 + 1	שנות ה-90 ועד היום	11
1 + 2	מבוא לתרבות ולמורשת ערבית	12
16	פרוזה ויצירה בחברה הערבית	13
15+16	שירה ומוסיקה	14 + 15
פגישה עם אומן	קולנוע ותיאטרון	16
12 + 2	זהות חברתית – מבוא	17
11 + 1	זהות ערבית בקונטקסט רב תרבותי	18
21 + 33	רב תרבותיות: זהות ושונות בחברה הישראלית	19
19 + 23	זהות לאומית ודתית	20
18+ 22 +24 + 32	סוגיות בחינוך בחברה הערבית	21
25+ 26 +27	חיזוק תחושת השייכות לחברה האזרחית בישראל	22 + 23
29 + 35	המגזר השלישי והשפעתו	24
1 + 2	זכויות וחובות אזרחיות	25
28+ 30 + 35	אקטיביזם חברתי בישראל	26
	סיכום	27

Disclaimer: This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use, which may be made of the information contained therein

DEMO – Developing Modernized Curricula on Immigrants' Lives in Israel
585583-EPP-1-2017-1-IL-EPPKA2-CBHE-JP

רשימה ביבליוגרפית

1. קופמן, א', כבהא, מ' (עורכים) (2014). החברה הערבית בישראל. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
2. רודניצקי, א' (2014). הערבים אזרחי ישראל בפתח המאה העשרים ואחת. תל אביב: המכון למחקר ביטחון לאומי.
3. ע' מנאע (עורך) 2008. ספר החברה הערבית בישראל (2). ירושלים: מכון ון ליר.
4. רכס, א' ורודניצקי, א' (2009). "האוכלוסייה הערבית בישראל: נתוני יסוד". החברה הערבית בישראל: אוגדן מידע. (עמ' 1-54) נווה אילן: יוזמת קרן אברהם.
5. אברהים, א' (1993). מעמד האישה הערבייה בישראל. ירושלים: סיכוי.
6. אוסצקי-לזר, ש' (2005). "לא כמו אמי": נשים מעצימות את עצמן- המקרה של כפר קרע. ירושלים: האוניברסיטה העברית- מרכז שאשא למחקרים אסטרטגיים.
7. אבו-בקר, ח' (2001). מנהיגות פוליטיות ערביות: האומנם תופעה של שינוי חברתי? עמ' 354-344.
8. חסן, מ' (1999). "הפוליטיקה של הכבוד", הפטריריכה, המדינה ורצח נשים בשם כבוד המשפחה" בתוך יזרעאלי, ד' ואחרים (עורכים) מין, מיגדר ופוליטיקה. (עמ' 267-306). תל אביב: קו אדום-הוצאת הקיבוץ המאוחד.
9. כבהא, מ' (2006). "החברה הערבית-פלסטינית בתקופת המנדט הבריטי". בתוך א' קופמן אחרים (עורכים), החברה הערבית בישראל (עמ' 155-241). רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
10. מוריס, ב' (1988). לידתה של בעיית הפליטים הפלסטינים 1947-1949. תל אביב: עם עובד.
11. לוסטיק, א' (1985). הערבים במדינה היהודית: שליטת ישראל במיעוט לאומי. חיפה: מפרש.
11. קימרלינג, ב' (2004). "פלסטינים כערבים, ערבים כישראלים". מהגרים, מתיישבים, ילידים (עמ' 370-409). תל אביב: עלמא עם עובד.
12. חידר, ע' (2006). "הכלכלה הערבית בישראל: מדיניות יוצרת תלות". בתוך ספר החברה הערבית בישראל: אוכלוסייה, חברה, כלכלה (עמ' 171-200). ירושלים: ון ליר.
13. ملف خاص عن المسرح الفلسطيني: المواكب، العدد 11+12، المجلد السادس، 1989.
14. القاسم؛ نبيه، في الإبداع المسرحي الفلسطيني، شفا عمرو، دار المشرق للترجمة والطباعة والنشر، ط1، 1994، 5.
15. بولس حبيب. لعبة الايهام والواقع، حيفا، مسرح الميدان. 2000.
16. الملوي، ي. (2017). مأزق الهوية في الثقافة العربية الاسلامية. تونس: مؤسسة مؤمنون بلا حدود.
17. בשיר, ב. (2012). חינוך אזרחי בישראל בין אתנו-לאומיות לדה-קולוניזציה של הישראליות. בתוך ד. אבנון (עורך), חינוך אזרחי בישראל (עמ' 276-287). תל אביב: עם עובד.
18. בשארה, עזמי (2000). הערבי הישראלי: עיונים בשיח פוליטי שסוע. בתוך: רות גביזון ודפנה הקר (עורכות), השסע היהודי-ערבי בישראל: מקראה (37-38). ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.
19. عرار، خ. و ابراهيم، ف. (2015). تعاطي المديرين والمعلمين في جهاز التربية والتعليم العربي مع قضية التربية للهوية القومية. الحصاد، 5، 43-76.
20. תמיר, י. (1998). שני מושגים של רב-תרבותיות. בתוך א. שגיא, מ. מאוטנר, ר. שמיר. (עורכים). רב-תרבותיות במדינה דמוקרטית ויהודית (עמ' 79-92). תל אביב: רמות.
21. יונה, י. (2007). חינוך רב תרבותי בישראל: אתגרים וקשיים. בתוך הספר של פ. פרי (עורכת), חינוך בחברה רבת תרבויות (עמ' 65-39). ירושלים: כרמל.

DEMO – Developing Modernized Curricula on Immigrants' Lives in Israel

585583-EPP-1-2017-1-IL-EPPKA2-CBHE-JP

22. ابو سعد، ا. (1999). بلورة الهوية لدى الشبيبة الاصلانية في جهاز التعليم الفلسطيني في اسرائيل. من ي. جبارين) محرر، التعليم المساواة والتمكين لدى الشعوب الاصلانية: حالة الفلسطينيين. الصفحات 87-108. الناصرة: لجنة متابعة قضايا التعليم العربي .
23. سعادة، ن (2013). قراءات ناقدة في موضوع التربية القيمية في المجتمع العربي الفلسطيني في اسرائيل . الحصاد. 73-95، 3،
24. גולמן, ד. (2009). אינטליגנציה חברתית. הוצאת ידיעות אחרונות, ספרי חמד.
25. רוזן, ל. (2001), מושג החברה האזרחית, ישראל: מחברה מגויסת לחברה אזרחית?, פלד וע. אופיר(עורכים), ירושלים: מכון ון ליר.
26. גדרון, ב.; ברי, מ. וכץ, ח. (2002) קווים לדמותה של החברה האזרחית המאורגנת בישראל. סוציולוגיה ישראלית, ד (2) 369-400.
27. אבו סאפי, נ. (2008) מודעות חברתית והתנדבות בקרב בני נוער בישראל, פתח תקווה: מכון מנדל למנהיגות חינוכית, ע' 103-111.
28. בארי-סוליציאנו, א. (2009), "העמותות וארגוני החברה האזרחית הערבית בישראל", החברה הערבית בישראל, קרן אברהם, פרק 12.
29. מנוחין, ישי (2010). אקטיביזם ושינוי חברתי. ירושלים: ספרי נובמבר
30. נויברגר, ב' (2000). "הקול הערבי: בין אינטגרציה לדה-לגיטימציה". בתוך רות גביזון ודפנה הקר (עורכים) השסע היהודי-ערבי בישראל: מקראה. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.
31. אבו-עסבה, ח' (2006). "מערכת החינוך הערבית בישראל: התפתחות ותמונת מצב עכשווית". בתוך ספר החברה הערבית בישראל: אוכלוסייה, חברה, כלכלה (עמ' 201-221). ירושלים: ון ליר.
32. Dhamoon, R. (2009). *Identity, difference, politics: How difference is produced and why it matters*. Toronto: UBC Press. (Introduction- the problem with culture).
33. Halstead, J. M. (2010). In defense of multiculturalism. In Y. Raley & G. Preyer (Eds.), *Philosophy of education in the era of globalization* (pp. 181-197). New York: Routledge.
34. Pink, S (2009). Urban social movements and small places, Slow cities as sites of activism. *City* 13(4): 451-465.